

Soros i najbardziej przemilczana kolorowa rewolucja – 2

24 lutego 2017

DEKADA GRUEWSKIEGO

Macedonia to kraj z wyrazistą prozachodnią tendencją: od lat ubiegają się o członkostwo w UE i NATO. Zarazem jest to jedyny kraj, którego akcesja do tych wspólnot zachodnich jest blokowana z przyczyn tak pozornie banalnej jak nazwa kraju.

Od 10 już lat Macedonią rządzi prawicowa WMRO-DPMNE (Wewnętrzna Macedońska Organizacja Rewolucyjna – Demokratyczna Partia Macedońskiej Jedności Narodowej), samodzielnie lub z partiami mniejszości albańskich. Pierwszy rząd Gruewskiego z 2006 w większości sformowany został ze specjalistów nienależących do partii. Położyli też duży nacisk na pozyskanie dla zarządzania państwem Macedończyków z doświadczeniem w międzynarodowych korporacjach, których ściągnęli z całego świata, oferując im kluczowe pozycje (jedna trzecia ministerstw była obsadzona takimi ludźmi; dziś tę taktykę powiela gabinet Trumpa). O ile rabunkowa transformacja macedońska pozbawiła pracy 200 tys., ludzi, o tyle dekada Gruewskiego stworzyła 170 tys. nowych miejsc pracy (powiększając liczbę pracujących z 560 tys. do 730 tys.). Mówiąc inaczej, Gruewski zwiększył liczbę pracujących w kraju o 30% (dla porównania z Tuskiem: w okresie 2007-2015 liczba pracujących w Polsce zwiększyła się z 13,7 mln do 16,2 mln, czyli wzrosła o 18%).

Sztandarowym projektem rządu Gruewskiego jest tzw. Antikvizacija, czyli rozwijanie starożytnej tożsamości. W ramach tego projektu gruntownie zmieniono wygląd miasta stawiając i przebudowując liczne budynki w stylu antycznym,

wybudowano także szereg pomników, m.in. Aleksandra Macedońskiego, Justyniana itd.

Liderem WMR0-DPMNE od 2006 jest Mikołaj Gruewski, który przyniósł rządy młodych technokratów (głównie roczniki 70.). W 2008 wprowadzili oni podobny program do polskiego 500+, tyle że dotyczący 3 i kolejnych dzieci, na które państwo płaci 120 euro miesięcznie przez 15 lat. Po kilku latach jego obowiązywania można chyba powiedzieć, że nie zrewolucjonizował on demografii, jakkolwiek zatrzymany został wielodekadowy trend obniżania dzietności. Obecny współczynnik dzietności w Macedonii kształtuje się na poziomie 1,62, tyle że przyrost dotyczy ludności albańskiej, zaś ludność macedońska wciąż ma ujemne wskaźniki demograficzne. Czy tak samo będzie i w Polsce? Być może głównym efektem programu będzie podniesienie poziomu życia i zaniżonych wobec Zachodu płac wedle kryterium prokreacyjnego. Pierwsze symptomy zdają się wskazywać, że objęcie programem nie 3. lecz 2. dziecka mogło dać zauważalny efekt demograficzny.

Po latach dobijania się do zachodnich struktur Macedończycy postanowili zagrać *va banque*, przekształcając kraj w oazę dla inwestorów. KMPG, jedna z firm tzw. wielkiej czwórki audytu finansowego (obok PwC, Ernst & Young i Deloitte), uznała w 2016 Macedonię za kluczowy kraj na globalnej mapie inwestycyjnej. Z kolei Bank Światowy w raporcie *Doing Business* 2017 umieścił Macedonię na 10 miejscu na świecie i 5 w Europie, tuż za krajami skandynawskimi i Wielką Brytanią. Tym samym Macedonia pod względem łatwości prowadzenia działalności biznesowej została pierwszym krajem Europy Środkowej.

KOLOROWA REWOLUCJA 2012-2016

Od kilku lat Macedonia przeżywa kryzys polityczny podobny do polskiego. Choć media mianem kolorowej rewolucji określają jedynie wydarzenia roku 2016, to w rzeczywistości było to jedynie późne jej stadium. Pierwszy akt kolorowej rewolucji rozegrał się w grudniu 2012, kiedy opozycja postanowiła

zablokować uchwalenie budżetu, rozpoczynając okupację parlamentu połączoną z rozróbami aktywistów przed parlamentem. Początkowo postanowili sparaliżować budżet składając do niego 1126 poprawek i domagając się obcięcia wydatków o 11%. Rząd zgodził się na obcięcie wydatków o 3 mln euro a nie 204 mln jak chciała opozycja. Macedonia jest jednym z najmniej zadłużonych państw Europy. W reakcji przeszli do paraliżu fizycznego. Zaczęli torpedować prace komisji, m.in. wyłączając mikrofon, okupując fotele przewodniczącego. Jednocześnie sprowadzili pod parlament tłumy agresywnych aktywistów, pod pretekstem zapobieżenia łamaniu konstytucji przez rząd. Chodziło o to, że marszałek sejmu przeniósł procedowanie nad budżetem bezpośrednio na obrady plenarne wobec sparaliżowania przez opozycję prac komisji. W trakcie obrad plenarnych opozycja zaatakowała fizycznie marszałka sejmu. Wobec niemożności procedowania w sali plenarnej marszałek przeniósł obrady do innej sali, gdzie budżet został uchwalony bez obecności posłów opozycji. Okupacja parlamentu trwała ok. dwa tygodnie.

Gruewski wygłosił w tv orędzie mówiąc, że była to pierwsza w Macedonii próba obalenia za pomocą przemocy instytucji państwa oraz rządu, który posiada demokratyczną legitymację władzy. Nie potrafię zrozumieć, dlaczego media w Polsce nie pokazywały tego, co działo się w Macedonii – wówczas nie miałibyśmy wątpliwości, że szopka bożonarodzeniowa, którą nam zafundowała opozycja od 16 grudnia to była w istocie próba puczu, pisana według tych samych metod i celów, co w Macedonii (preteksty były nieco odmienne, ale w gruncie rzeczy nieistotne dla protestujących, istotna były jedynie taktyka i metody). Być może zresztą polskie władze są w pełni świadome sytuacji w Macedonii, można bowiem odnieść wrażenie, że nie tylko pewne rzeczy macedońskie są powielane w Polsce, ale i poprawiane, tak jakby Macedonia była poligonem doświadczalnym dla Polski. Być może łączy nas coś więcej niż tylko nazwiska (owe -ski)...

Od 24 grudnia opozycja zaczęła organizować protesty w głównych

miastach Macedonii, grożąc bojkotem planowanych ma wiosnę wyborów samorządowych, jeśli rząd nie spełni żądań: a) natychmiastowa dymisja ministra sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i finansów oraz szefa publicznego radia i tv, b) przeprowadzenie wraz z wyborami samorządowymi przedterminowych wyborów parlamentarnych, c) wybory ma przeprowadzić rząd techniczny powołany przez wszystkie partie, d) wybory mają być przeprowadzone w obecności międzynarodowych obserwatorów. Rząd zgodził się na międzynarodowych obserwatorów, lecz odrzucił skrócenie kadencji sejmu. Ówczesnym liderem opozycji był Branko Crvenkovski, który straszył, że jeśli pozwoli się rządowi dalej rządzić, to „zawiesi konstytucję i zamorduje demokrację w Macedonii na naszych oczach”.

Crvenkovski to były prezydent Macedonii, który objął stanowisko głowy państwa w wyniku przedterminowych wyborów, po tym, jak w katastrofie lotniczej zginął prezydent Borys Trajkowski. Katastrofa wydarzyła 26 lutego 2004 w Hercegowinie, w dniu w którym miało dojść do oficjalnego zainicjowania starań Macedonii o przyjęcie do UE. Przyczyna katastrofy nie została ustalona. Gruewskiemu też się psują samoloty. Wywodzący się z partii Gruewskiego Trajkowski był tym, który zbliżył Macedonię do Zachodu, a przede wszystkim doprowadził do kompromisu z albańskimi uchodźcami z Kosowa dzięki czemu zapobiegł kolejnej wojnie na Bałkanach. W przeciwieństwie do niego Crvenkovski organizując próbę puczu sparaliżował drogę Macedonii do UE: w 2012 UE uznała, że Macedonia osiągnęła zadowalający kompromis z Grecją, by mogła przystąpić do Unii, 11 grudnia Rada UE ogłosiła, że negocjacje akcesyjne rozpoczną się w drugim kwartale 2013 – kilka dni później wybuchł pucz, który zahamował ten proces.

Mimo tego pucz nie osiągnął swojego głównego celu: nie obalono Gruewskiego – wobec tego stała się rzecz spektakularna: Crvenkovski został pozbawiony przywództwa w partii, którą prowadził od 22 lat. Na jego następcę wyznaczono młodego wilczka Zorana Zaeva, który miał poprowadzić do drugiego

puczu. Tuż po wyborach parlamentarnych z 2014, w których Gruewski z albańskim koalicjantem zdobyli większość konstytucyjną, Zaev ogłosił, że zostały one sfałszowane, rozpoczynając drugi pełzający zamach. Socjaldemokratyczna opozycja rozpoczęła bojkot parlamentu ogłaszając, że wybory zostały sfałszowane – pomimo że brali w nich udział liczni zagraniczni i krajowi obserwatorzy. O ile jednak duże zwycięstwo PiS czy Trumpa, wbrew sondażom, mogło zaskakiwać, o tyle zwycięstwo Gruewskiego było całkowicie oczekiwane, skoro rządził on już od 2006 roku, wygrywając kolejne wybory. Kraj zaś pod jego rządami rozwijał się.

W czerwcu 2014 rząd Gruewskiego złożył projekt zmiany konstytucji, który zakładał:

- Małżeństwo to związek kobiety i mężczyzny.
- Możliwość tworzenia Międzynarodowych Stref Finansowych o charakterze samorządnym.
- Narodowy Bank Republiki Macedońskiej zmienia nazwę na Bank Republiki Macedońskiej.
- Niezależność Państwowego Biura Audytowego.
- Deficyt budżetowy nie może przekraczać 3% PKB, zaś dług publiczny 60% PKB.
- Rada Sądownictwa bardziej samorządna i niezależna od rządu.
- Wprowadzenie instytucji skargi konstytucyjnej na organy władzy dla wszystkich obywateli i organizacji.

Koalicja rządząca miała większość konstytucyjną, lecz wobec bojkotu prac parlamentarnych przez opozycję, skierowała projekt zmian konstytucji do zbadania przez Komisję Wenecką. Ta zaś uznała, że pierwsze dwie poprawki są nie do zaakceptowania, a poza tym nie powinno się ich uchylać ze względu na brak opozycji w Sejmie. Innymi słowy, Komisja Wenecka dała przepis na to, jak zablokować każdą poważną

zmianę prawa bez posiadania większości parlamentarnej: wystarczy zbojkotować parlament.

21 stycznia 2015 parlament przyjął poprawki pomimo braku opozycji. Ta zaś zaostrzyła sytuację. Zaev oskarżył Gruewskiego o korupcję, nielegalne nagrywanie 20 tys. oficjeli oraz zatuszowanie morderstwa dokonanego przez oficera służb. Gruewski z kolei oskarżył Zaeva o przygotowywanie w porozumieniu z obcymi dyplomatami zamachu stanu poprzez doprowadzenie do destabilizacji sytuacji politycznej.

5 maja 2015 zgromadzenie ok. 5 tys. ludzi starło się z policją, która użyła gazu łzawiącego. W starciach ranni zostali zarówno protestujący jak i policjanci. 9 maja w Kumanowie doszło do starć między bojówkami albańskimi głównie z Kosowa a policją, w których zginęło ponad 20 osób, w tym 8 policjantów. 11 maja ambasadorowie USA, Francji, Włoch, Wielkiej Brytanii i Niemiec skrytykowali w imieniu UE rząd Macedonii. 12 maja do dymisji podali się minister spraw wewnętrznych, transportu i szef wywiadu, kiedy ujawniono, że to oni mieli być głównymi bohaterami taśm. Według opozycji to Gruewski miał stać za nagrywaniem swoich najbliższych współpracowników, którzy byli z nim od samego początku i pełnili swoje urzędy już niemal dekadę. Według Gruewskiego za podsłuchami stoi obcy wywiad, który usiłuje zmienić rząd w Macedonii. 17 maja kilkadziesiąt tysięcy protestujących domagało się rezygnacji Gruewskiego. Podjęto wówczas próbę sformowania majdanu: Zaev oznajmił, że pozostaną na ulicy dopóki premier nie ustąpi. Dzień później kilkadziesiąt tysięcy ludzi wyszło na ulice w obronie rządu.

Gruewski z Zaevem podjęli negocjacje w Strasburgu, którym pośredniczyła UE. Ich efektem było nieszczęsne Porozumienie z Przino z 5 czerwca zgodnie z którym opozycja miała powrócić do parlamentu i dostać udział w rządach, Gruewski zobowiązał się do ustąpienia w styczniu 2016 i przeprowadzenia nowych wyborów, poza tym specjalny prokurator miał zbadać sprawę nielegalnych podsłuchów. W listopadzie 2015 opozycja otrzymała

ministerstwo spraw wewnętrznych oraz pracy. W styczniu 2016 Gruewski ustąpił ze stanowiska. Przedterminowe wybory zostały zaplanowane na 24 kwietnia.

12 kwietnia prezydent Macedonii George Iwanow (również wywodzący się z partii WMR0-DPNE) za pomocą decyzji ułaskawiającej wstrzymał toczące się postępowania sądowe wobec 56 oficjeli związanych z aferą taśmową (w tym wobec Gruewskiego i Zaeva), podnosząc, że stało się to elementem kampanii wyborczej, co nie daje szans na obiektywne wyjaśnienie sprawy. W efekcie rozpoczęła się kolorowa rewolucja sensu stricto, wspierana przez macedońskie organizacje pozarządowe. 14 kwietnia aktywiści ranili kamieniami 5 policjantów. 15 kwietnia Donald Tusk w imieniu UE obraził Macedończyków, używając na „Twitterze” pogardliwej nazwy kraju FYROM. W oficjalnych dokumentach unijnych używa się nazwy Former Yugoslav Republic of Macedonia, która często jest skracana do FYR Macedonia. Określenie FYROM uważane jest w Macedonii za obraźliwe. Jest to tym bardziej żenujące, że Polska była jednym z pierwszych krajów Europy, który uznał samookreślenia Macedonii i który jest czołowym popierającym akcesję Macedonii do UE i NATO. Dodajmy do tego, że USA w oficjalnych dokumentach rządowych przeszła już na nazwę Macedonia. Tusk obraził Macedończyków także w imieniu Polaków, co widać w komentarzach do tego nieszczęsnego tweeta.

17 kwietnia zdemolowano zbudowany przez Gruewskiego łuk triumfalny w Skopje i zaczęto systematycznie dewastować kolorowymi farbami inne budynki i pomniki zbudowane w ramach projektu Antikvizacji. Protesty rozpoczęły się także w innych miastach. Protestujący domagali się dymisji nowego rządu oraz prezydenta. Kiedy i tym razem UE zaoferowała swą pomoc w rozwiązaniu problemu, tym razem Zaev odmówił. Termin wyborów został przełożony na 5 czerwca. Sformowały się ad hoc organizacje: antyrządowa „Protestiram” i prorządowa „Obywatele na rzecz Obrony Macedonii”. 22 kwietnia w 11 miastach Macedonii odbyły się duże protesty antyrządowe. Tego samego

dnia Financial Times ogłosił, że według przecieków z Brukseli Unia rozważa nałożenie sankcji (m.in. zakaz wjazdu, zamrożenie kont, zamrożenie rozmów członkowskich), zaś NATO nie zaprosi Macedonii na szczyt w Warszawie. W istocie nic takiego nie mogło nastąpić: na tego rodzaju sankcje musiałaby się zgodzić i Polska, która sama w tym samym czasie była pod naporem podobnych gróźb. Minister obrony Macedonii był też obecny na szczycie NATO w Warszawie.

Poza protestami organizowanym każdego dnia przez „Protestiram”, organizowano też wielotysięczne marsze w obronie rządu. 12 maja 2016 tysiące członków ruchu „Protestiram” protestowało pod domem Gruewskiego. Tego samego dnia Niemcy wysłały do Macedonii specjalnego pełnomocnika, który przedstawił trzy żądania: 1) uchylenie przez prezydenta decyzji o ułaskawieniu, 2) przesunięcie wyborów na inny termin oraz 3) uniezależnienie Trybunału Konstytucyjnego. Już kilka dni później Trybunał Konstytucyjny przesunął termin wyborów. 27 maja prezydent anulował decyzję o ułaskawieniu.

Wybory odbyły się ostatecznie 11 grudnia 2016. Przy frekwencji 67% zwyciężyła koalicja Gruewskiego, zdobywając 51 miejsc w 123 osobowym parlamencie. Opozycja o tyle osiągnęła cele, że Gruewski stracił większość konstytucyjną.

W wydarzeniach tych widzimy bardzo istotne analogie do sytuacji w Polsce. Mamy okupację sejmu i próbę zablokowania budżetu. Mamy aferę taśmową (podobnie było na Węgrzech), a później masowe protesty obliczone na destabilizację. O ile jednak w Macedonii masowe protesty organizowano w związku z taśmami, o tyle w Polsce w związku z Trybunałem, jakkolwiek z czasem powody się zmieniały (kolejno: zmiana prawa aborcyjnego, dziennikarze w Sejmie). W obu przypadkach mamy opozycję, która usiłuje zerwać Sejm. W obu przypadkach mamy kontrowersyjne ułaskawienie polityków przerywające postępowanie sądowe. W obu przypadkach mamy groźby sankcji ze strony UE oraz nacisk Niemiec związany z Trybunałem Konstytucyjnym. W obu przypadkach mamy zaproszenie przez rząd

Komisji Weneckiej, a następnie jej negatywny werdykt.

W obu wreszcie przypadkach po jednej stronie mamy konserwatywny rząd oraz liberalno-lewicową ulicę – mówiąc językiem ich samookreśleń, bo w istocie wygląda to tak, że w Polsce i Macedonii mamy do czynienia z całkowicie różnymi konserwatyzmami: jeden jest gospodarczo socjalny, drugi liberalny. Ulica natomiast jest nie tyle liberalna czy lewicowa, co „sorosowa”, czyli taka, która głosi prymat liberalizmu obyczajowego oraz multikulturalizmu społecznego...

..i lubi się dobrze zabawić farbami.

CIĄG DALSZY NASTĄPI

Autorstwo: Mariusz Agnosiewicz

Źródło: Racjonalista.pl

BIBLIOGRAFIA

1.
<http://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/arttykul/dzieci-500-narodzenia-przyrost-ludnosc,223,0,2242015.html>
2.
<http://centrumprasowe.pap.pl/cp/pl/news/info/64465,1,byly-premier-nikola-gruevski-spotyka-sie-z-dyrektorami-kpmg-w-celu-omowienia-mozliwosci-gospodarczyc>
3. <http://www.kas.de/mazedonien/en/publications/33305>
4.
<http://www.rferl.org/a/macedonian-pm-plane-emergency-lands/27029407.html>
5.
[http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2014\)026-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2014)026-e)
- 6.

<http://www.balkaninsight.com/en/article/macedonia-mps-back-controversial-amendments>

7. http://en.wikipedia.org/wiki/2011_Macedonian_protests

8. http://en.wikipedia.org/wiki/2015_Macedonian_protests

9.

<http://macedonia.usembassy.gov/mobile/https/macedonia2/speeches/speeches2015/joint-statement-by-the-ambassadors-of-the-united-states-france-italy-the-united-kingdom-germany-and-the-european-union-may-11-2015.html>

10.

<http://www.balkaninsight.com/en/article/macedonia-embattled-ministers-resign>

11. http://en.wikipedia.org/wiki/2016_Macedonian_protests

12. <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/26759.htm>

13.

<http://www.ft.com/content/21410166-07d3-11e6-b6d3-746f8e9cdd33>

14.

<http://www.balkaninsight.com/en/article/german-envoy-arrives-in-macedonia-for-crisis-talks-05-12-2016>

15.

<http://www.foxnews.com/world/2016/05/18/constitutional-court-suspends-macedonia-vote-campaign.html>